

# DEBRECZEN

A DEBRECZENI FÜGGŐLENSÉGI ÉS MUNKAPÁRT HIVATALOS KÖZLÖNYE.

## Szerkesztőség és Vádóhivatalai:

Piac-u. 12. (Bejárat a Nagytemplomtól felől.)  
Telefon 330.

## Előfizetési ár helyben, házhoz hordva:

Egész évre . . . 12.- kor. Negyedévre . . . 3.- kor.  
Félévre . . . 6.- kor. Egy óra . . . 1.- kor.  
Egyes szám ára 4 fillér.

## Előfizetési ár vidékre, postán küldve:

Egész évre . . . 18.- kor. Negyedévre . . . 4.50 kor.  
Félévre . . . 9.- kor. Egy óra . . . 1.50 kor.  
Egyes szám ára 6 fillér.

## Előfizetési, hirdetési

és mindennemű pénzküldemények csak Horovitz Zsigmond lapkiadó nyugtáján számlájára fizethetők. Másként történt fizetményeket nem ismerünk el.

## Tisza rendet csinál.

A Ház folyosóján érdekes dolgok történtek. Jó lesz leszögezni e tényeket, mert könnyen megeshetik, hogy ezekből a folyosói momentumokból még nagy parlamenti erupciók lesznek. A munkapártnak tudvalevően nem tetszik, hogy a bankvita veszedelmesen elhúzódik (már tudniillik a munkapártra nézve veszedelmesen) és idegesen látják, hogy az ellenzék újabb és újabb szónokokat állít a vitába. Napok óta „obstrukció“-t kiáltoznak és az állítólagos obstrukció miatt méltatlankodásokkal és panaszokkal töltik be a képviselőház összes helyiségeit.

Ennek a zugolódásnak ma a képviselőház folyosóján kettős visszhangja is támadt: a miniszterelnök részéről és Tisza István részéről.

A miniszterelnök a hozzáintézett türelmetlenkedő kérdésekre kijelentette, hogy a kormánynak semmiféle kérdésben nincsen sürgős terminusa, tehát a bank-kérdésben sincs. A február 15-iki dátum csak az osztrák kormányt kötelezi. A kormány hajlandó a bankszabadságot meghosszabbítani, abban a meg-

győződésben, hogy a többség a kormány eljárását ratifikálni fogja.

Igy Héderváry, aki le is csendesítette az ijedt mungó-hadat és bement a terembe, ahol mosolyogva hallgatta a hosszú ellenzéki beszédeket.

Alig múlt el ez a jelenet, Tisza István a Ház folyosóján feltűnő elégedetlenséggel vont a kérdőre Kabos Ferenc alelnököt, aki a Kossuth-párti Hegyi Árpádot zavartalanul hagyta beszélni.

— Ez már megse járja — durrogott Tisza — ez tiszta obstrukciós beszéd volt. Mért nem vontad meg tőle a szót?

Az alelnök meglepetten exkuzálta magát azzal, hogy jobb, ha az ellenzék beszélni hagyják, hadd menjen minden a maga útján. Tisza most még ingerültebben felelte:

— Kérlek, én más véleményen vagyok. Rendet kell teremteni.

Ezt a két jelenetet egymás mellé állítva, a Khuen és Tisza álláspontját összehasonlítva, teljes bizonyossággal meg lehet állapítani, hogy a munkapártban nem nagyon fődik egymást a főkolompások véleményei és hogy a „vezérek“ két nyelven beszélnek, míhelyt valamiről nyilatkozniuk kell.

De milyen világos, hogy a munkók fölött különböző politikai pacsirták csattognak, épp oly rejtélyes az a probléma, hogy ki hát voltaképpen a vezér a munkapártban, ki irányítja a mai többséget, kinek a szelleme fog érvényesülni a mameluktábor politikai cselekedeteiben.

A két dudás, Héderváry és Tisza, most már teljesen elütő nótákat fujnak a munkapárti csárdában. Melyik most már az, akinek a hangjai közelebb állnak a munkapárt szelleméhez? Melyik vezér? Kivel kell a kettőjük közül komolyabban számolnia az országnak.

Héderváry elleplezi az arcát az örökös titkolódzás mosolyával. Tisza István ellenben az ellenzék első hosszadalmasabb megszólalására dühöngeni kezd és nyíltan követeli a klotürt. A vita nem tetszik neki és mokány fenyegetőzéssel hirdeti, hogy majd ő rendet fog teremteni.

Egyszer már akart Tisza István ilyen módon rendet teremteni, egyszer már neki rugtatott az alkotmánynak és egyszer már belerántotta a megszédült mamelukokat egy merényletbe a szólás-szabadság ellen. Most ugyilátszik, megint ilyen támadást forral és még egyszer szeretné megkísérelni, hogy nem le-

## Demmer József műtermében (Szent-Anna-u. 5.) 12 drb levelező-lap csak 3 K.

### Hókirályné.

Írta: Rheinhoben E. M.

— Kedves barátom, — szolt Steinitz grófné mosolyogva, — ön sok mindent féltéleztél rólam, ami nincs meg bennem és amire nem is tartok igényt. Nálam csak csendes vízekről van szó, amelyek azonban mélyek. Ön, az ön forró vérével nem tudja föl-fogni és megérteni, hogy az életet szemlélőként is lehet élvezni, hogy úgy mondjam, bizonyos művészi szempontból, hogy az embernek nincs is kedve e tragédiákban és komédiákban a játékos, a szereplő seregére!

Báró Winterfeld őrnagy, akinek a bor már a fejébe szállott, piros arcát egy kissé közelebb hajította a fiatal asszony fölé, aki oly csendesen, hideg, fehér kezeit egymásba fonva állt előtte egy kis barátságos boudoir meghitt világosságában.

— Irigylem azt a férfit, — válaszolt az őrnagy, miáltal erős tekintetével az asszony szeméit kereste, — akinek egyszer sikerülni fog majd, hogy önt játéktársává kényszeríttesse. Hiszen lehetetlen, hogy önt a házassága teljesen kielégítse, hogy egy férfi, aki

önnek atya lehetne, az ön szívét teljesen betölteni képes legyen.

Izolda gúnyosan tekintett föl. Az őrnagy azonban még izgatottabban folytatta:

— Eljön majd az idő, amikor ifjusága bosszút állóan fog föllázadni és e néma szív emésztő beszéddel fogja önt vádolni. Grófné, akkor majd ön sejtini fogja, hogy mit szenvedtem én ezen évek alatt.

Az őrnagy meg akarta ragadni a grófné kezét, de az elvonja előle. Nevetés és csevegés halasztott át a szomszédos helyiségekbe.

— Ne ismétlje önmagát, édesem, hisz ez oly unalmas, — szolt a grófné és széttépett egy pircs virágot azok közül, amelyek mellette egy kis asztalkán virultak, — egyike azon legfontosabb dolgoknak, amelyeket az élet játékában el kell tanulnunk, hogy tudjuk, mikor kell szerepet cserélni, nehogy fárasztóan hassunk, sőt még helyesebb, hogy tudjuk, mikor kell a függőnyt leereszteni.

Fölállt és kezeit a hamvasszőke hajára nyomta, amelyek szürke, lehunyt szeméi följött fénylően hullámzottak. Az őrnagy kiitta az előtte fekvő pezsgős poharat és fogait összeszorította.

— Parancsol grófné?

Winterfeld fölemelte azt a függőnyt, a mely a boudoirt a szomszédos helyiségektől elválasztotta és Steiniz Izolda grófné eltűnt az ünnep ó sokaság közepett.

Az ifju Margolf Ernő szemében a gróf Steinitz estélyei valami új és megépő volt. Festő szeméit egészen elkápráztatta az itt kifejtett színpompa, a kedves, szeretetreméltó hölgyek grációzus alakjai, a férfiak előkelő bizottsága. Látni lehetett itt merész művész arckokat, komoly titkos tanácsosokat, elegáns arisztokratákat, szellemeskedő asszonyokat, fiatal diákhölgyeket tarka csoportokban. Csillogó egyenruhák úgy mozogtak, mint a csillogó halak a ragyogó emberhullámok között. Izolda grófné híres volt a vendégszeretetéről, feltörekvő tehetségek iránti érdeklődéséről. Ily mód nyíltak meg Margolf Ernő előtt is a gazdag ház ajtói. De Margolf idegenül, féltékenyen járt itt az emberek között, legszívesebben maradt volna otthon, csendes műtermében. Külsős, csengő hangon hallotta most, hogy valaki nevének szólítja. Izolda állott előtte. Majd csaknem megijedt a közelségtől. A feltűnően egyszerű és mégis oly értékes ruha, megjelenésének szintelen, de mégis

## Női kezításkák

Pénz-, szivar- és cigaretta-tárcák, Solingeni acél-árak, zsebkések, ollók, önbort-váló-készülékek, nickel, acél és diszmuáruk (ajándéktárgyak), mindenféle gyermek-játékok óriási választékban, olcsó szabott árak mellett kaphatók Gósi Miklósnál (volt Szedlák-ház) Piac-utca 32. szám

hetne-e végképp elnémitani a parlament lelkiismeretét.

Hát bár csak belevadulna ismét ennek a parlamenti merényletnek a vak indulatába Tisza és az ő mungóhada. Valósággal szerencse volna az országra, ha ez a politikai mészáros ilyen dologba sodorná magát. Mert most aztán úgy elsöpörné a nemzet a bécsi Burg ficánkoló kísérteit, hogy soha többé nem támadnának föl.

És erre az országra most semmi sem volna üdvösebb, mint az, ha minél hamarabb megszabadulhatna a két dudástól és az ő mungó seregüktől.

## A nagyerdő üzemterve.

### A jog- és pénzügyi bizottság terve.

A februári közgyűlésnek több ügyét tárgyalta a jog- és pénzügyi bizottság. A tárgysorozaton több igen fontos ügy került napirendre, amelyekről a bizottság rövid viták, vagy hozzászólások után döntött.

Egyik legfontosabb tárgya volt ez ülésnek a nagyerdő és apafa erdő üzemterve, amelyet már bőven ösmerteltünk s amelyhez a bizottság teljes egészében hozzájárult. A fölhangzott aggodalmak csupán arra akartak garanciát találni, hogy a nagyerdő parkrészelete fejlesztessék.

Fontos és nagyjelentőségű volt az a felszólalás, amely a városok kongresszusa állandó bizottságának általunk már szintén ösmertelt átirata, amely szerint fölhivták Debrecen városát, hogy a kormánytól forszírozza az államségély fölemelését. A jog- és pénzügyi bizottság arra az igen helyes álláspontra helyezkedett, hogy nem segélyben kiutalt borraival kell az államtól, hanem a teljesített állami funkciókért járó jogos kártérítés.

Érdekes vitát provokált a szervezeti szabályzatnak kérdése, amelynél a jog- és

pénzügyi bizottság egyértelműen és egyhangúan a leghatározottabban tiltakozott a kormány jogtalan és méltánytalan beavatkozása ellen, amellyel a város autonómiáját sérti meg.

#### Jelen voltak.

Az ülésen Vargha Elemér dr tanácsnok elnöklete alatt jelen voltak Magoss György dr főügyész, Medgyaszay Miklós tanácsnok, Aczél Géza főmérnök, Török Gábor erdőmester, Kondor Kálmán főszámvevő helyettes, Csanak József, Fejér Ferenc dr, Freund Jenő dr, Kernhoffer József, Komáromy József, Márk Endre, Poroszlay László, Révy Nándor dr, Szilágyi Imre, Tóth Emil dr, a bizottság jegyzője.

#### Megyék átiratai.

Tóth Emil dr referálta azután Békésvármegyének a husbehozatal, Ungvármegyének dinamit tartására és lőfegyverek tartásának korlátozására vonatkozó fölratainak pártolását kéri, átiratait amelyeket a bizottság részben tudomásul vett, részben pedig pártolásra ajánl a közgyűlésnek.

#### Az üzemterv.

Török Gábor erdőmester adta elő azután a Nagyerdő és Apafa erdő üzemtervezetere vonatkozó javaslatát, amelynek célja, hogy a Nagyerdőt száz év alatt újra ültessék s ott egy életképes nagy tölgyerdőt létesítsenek.

A terv szerint az 1900 holdból álló erdőt, amelyben nincs benn az 500 holdas erdő parkrészt, száz év alatt tervágással irtánák s minden vágás helyén már kész makkról ültetett fiatal csemete nőne. Hogy az irtás észrevehető ne legyen évenként az erdő három különböző részén hat-hat holdat irtánának, összesen tehát 18 holdat, ami száz év alatt volna 1800 hold. A gazdasági bizottság csekély módosítással elfogadta és ajánlja a tervezet elfogadását. A gazdasági bizottság ugyanis azt kívánta, hogy már előre csemeteket álljon készen az irtás előtt s hogy a törzsgulya tanyaháza maradjon a Nagyerdőn, mert az irtással oda a tervezet szerint csak 70 év múlva jutnak el.

Fejér Ferenc dr e kérdéssel kapcsolatban szeretné megoldani a kertészet és ezzel

a Nagyerdő parkirozásának kérdését, mert nagyon jól tudjuk ma városi kertészet nincsen.

Révy Nándor dr kifogásolja a nagyerdei park mai állapotát. Ma szebb a Simonyi-ut, mint maga a park. A város, a Nagyerdő s a park szépítése szempontjából ajánlja, hogy már most gondoskodjunk arról, hogy a Simonyi-utat meghosszabbítsuk. Az is igaz, hogy ma nincs városi kertészetünk. Ott van a vasut előtt létesített park, amely határozottan csunya.

A parkirozás és a kertészet kérdését össze kell tehát hozni a Nagyerdő üzemtervének kérdésével s együtt kell megoldani.

Márk Endre is elfogadja az üzemtervet, de be kell venni a határozatba kifejezetten, hogy az üzemtervből ki kell hagyni a parkrészt mindaddig míg a városnak megfelelő kertészeti szakértője lesz.

Magoss György dr szólalt föl még, hogy az üzemtervből a köruton belül lévő részt kell kivenni és kimondani, hogy az új ültetést csak tölgyfával szabad végezni.

A jog- és pénzügyi bizottság ki is mondta, hogy az üzemtervezet azokkal a módosításokkal és észrevételekkel ajánlja elfogadásra, amelyeket a gazdasági bizottság kívánt s amelyek az ülés folyama alatt elhangzottak.

#### A nagy kölcsön.

Elfogadásra ajánlja a jog és pénzügyi bizottság az Osztrák-Magyar Bank ama kötelezvény mintáját, amelyet a tizenhét milliós nagykölcsönből fönnálló három milliós fölvétele érdekében küldött. A három milliós 4-66 százalékos annuitás mellett utalványozza ki a bank.

#### A borraival.

Tóth Emil dr. jegyző a magyar városok országos kongresszusának állandó bizottsága átiratát, hogy Debrecen városa is kérje a kormánytól az államségély összegének föl-emelését.

Magoss György dr. azt tartja, hogy az egész dolog nem jó alapon indult, mert nem szorultunk arra, hogy az állam borraival adjon, a város a tisztviselőit tisztességesen fizeti. A városnak jogos követelése van az államtól azokért a szolgálatokért, amelyeket

hatásos volta egészen lebilincselte az ifju festőt, akinek ábrándos tekintete, gyermekes arca féltéken fordult a grófné felé. Izolda grófné megfogta kezét, mint egy gyermekét és az ünnepi termen keresztül bevezette magános szobá egyikébe. Margolf ur érezte, mint aki nagy hullámokon kisiklik a nyílt tengerre.

— Szeretném az ön művészetét, — hallotta a grófné hangját, — mert abban a művész személye háttérbe szorul, szerényen húzódik meg tárgya mögött. A természet hú visszaadása az én számomra a legmagasabb, mert engem zavar, ha az alkotó egyéniségét nagyon is világosan észrevehetem.

Margolf Ernő elmélyedt a szobában függő képek szemléletében. Felünnepelt neki, hogy egyetlen emberi alak sem élénkíti e tájképeket. Tájképek csupa komoly, büszke bájosság.

— Attól félek, grófné, — szólt szerényen mosolyogva, hogy azok után, amit itt, mint az ön izlésének megfelelő látok, az én festészetem nem fog önnek tetszeni. És mindenekfölött szeretem az ember szépségét, az ő szenvedélyeivel és tévelygéseivel, szeretem, mint a természet legfőbb kifejezőjét, legmagasabb szimbolumát.

A festő észrevelte, hogy a grófné figyelmesen hallgatja. Tekinteteik találkoztak. Nyugodtan és csendesen állott előtte Izolda és viszonzta pillantását. Margolf szívét összorolni érezte, kezét szeméire fektetve úgy beszélt tovább, mint egy álmadozó:

— Otthon nálam van egy régi gyermekmesékönyv, amely még anyámtól való. Andersen meséi ezek, amelyeket anyám oly sokszor felolvasott. Van benne egy kép, amelyet a többi képeknél is jobban szerettem. Vágyakat és borzongást kellett bennem ez a kép. A hókirályné képe, amely oly fehér, mint a fény és hideg, mint a halál.

A festő leeresztette karjait, miközben mély, sötét átható pillantása az előtte álló asszonyt érintette.

— Én most, itt látom magam előtt ezt a képet, — mint halottat és mégis élő, érzem a bensőmben, szememben, szívemben amint új életre ébred. Engedje, hogy megalkossam ezt a képet, grófné!

— Alkossa meg.

— Tehát ez volnék én? Így tükrözik vissza az én ábrázatom az ön lelkében? — kiáltott föl Izolda grófné és elmerült a befeljezt festmény szemléletében. Margolf elfordulva állott a kép föl. Sárgás fátoly vonta be a bucsuzó napot. Hirtelen megfordult a festő. Sovány lett az utóbbi helekben, szeméi mélyen beestek. Lassan, vontatottan közeledett a grófné felé, aki a saját képmását csodálkozva kezdte megérteni. Hirtelen mindkét kezével átkarolta térdeit és fájdalmas, kínos hangokba fult. A grófné egyenesen, mozdulatlanul állott, csak kezét nyújtotta ki a védekezésre. Forró, könyörgő szavak hatoltak füleibe, szédítő, csábos szavak, amelyek csodálatosan emlékeztették valamire, ami már

— volt. Volt, — hosszú évek előtt, amikor ő maga sem volt semmi egyéb, mint egy szerelmes, ártatlan lelkű lány, csupa hittelet. Ami már a feledés halott álmaiba merült, úgy látszott, mintha fölébredne. Izolda az ifju ajkai felé hajlott.

De mégis... borzongás futotta végig szívét... elhagyatva, elárulva egy más valakiért. Gyengéden kioldotta magát a férfi karjaiból.

Elmult az ünnep, szétfoszlott az álom, a mérgezett rózsák nem virulnak többé. Izolda fölébredt és mosolygott. És mégis — szép volt ez az álom.

Egyszer ő is játszott az élet tragikomédiájában, most pedig gondoskodnia kellett arról, hogy a függöny legördüljön akkor, amikor a jelenet a legszebbnek indult.

A virágoknak meg kell halniuk, nehogy emlékezzenek. Írt néhány szívélyes sort Margolf Ernőnek, nagyobb összegről szóló csekkeket melékelt a bankárjához címezve, mint a festőnek honoráriumát és ajánlotta az ifju festőnek, hogy utazzon Olaszországba. — Ugyanaz nap estéjén ismét Winterfeld őrnaggyal együtt ült a boudoirban. Illatos virágok töltötték be édes lehelletükkel a szobát.

— Ön oly gondolkodó ma, tisztelt barátom, szeméi úgy ragyognak, mint az ezüst!

— Ismeri tán a hókirályné történetét, Winterfeld, akit a Kay elrabolt egy jéges vidékre?

az állam helyett végez el. Nem alamizna, vagy borraváló kell, hanem jogos igény ki-elégítése.

Freund Jenő dr. hasonló értelemben történt felszólalása után a bizottság kimondta, hogy az átirat kapcsán ajánlani fogja a közgyűlések; utasítsa a tanácsot, irassa össze azokat a munkálatokat, amelyeket a város az állam helyett végeztet s ezek értékeinek és költségének megtérítését kéri.

#### A szervezeti szabályrendelet.

Tóth Emil dr. előadó ösmertette azután a szervezeti szabályrendelet mai állapotát. A miniszter tudniillik kifogásolta a tisztviselők fizetését. Magoss György dr. tájékoztatja a bizottságot, hogy most arról van szó, mit tegyen a tanács, fizessen-e tisztviselőknek a szervezeti szabályzat és a közgyűlés határozata szerint, vagy pedig legyen figyelemmel arra, hogy a miniszter kifogásolta a fizetéseket.

Márk Endre felszólalásában rámutat, hogy a közgyűlés már egyszer kimondta, hogy a régi és új fizetések közti különbséget is fizetni kell. Ehez tehát ragaszkodni kíván a bizottság most is. Ha pedig fizetés címén nem lehet, kéri, hogy drágasági pótléként utalványozassék a különbséget. Kívánja, hogy a közgyűlés megalközzével vegye tudomásul a miniszter beavatkozását. Mert azt, hogy mennyi fizetést adjon a város a tisztviselőknek, azt a törvényhatóság tudja. Megdöbbenő, hogy a miniszter ilyen erős beavatkozással nyúl bele a város autonómiájába.

A bizottság ilyen értelemben határozott is és javasolja, hogy a közgyűlés tartsa fenn a tisztviselők fizetésére vonatkozóan előző határozatát.

#### Egyéb ügyek.

Ezek után a bizottság javasolja Zoltay Lajos muzeumban kérésének teljesítését. Zoltay fizetését ugyanis tévesen állították be a költségvetésbe s így évenként 400 koronával kevesebbet kapna. Most utasítani fogják a számvevőseget, hogy az előirányzatba föl nem vett különbséget fedezetéről máshonnan gondoskodják s a különbséget fizesse ki.

— Nem — volt a felelet. — Micsoda talány ez már megint, amit nekem kell megoldani?

— Önnek? Ah, — nevetett a grófné elutasítón. — Nem kíváncsi ön arra a titokzatos festményre, amelyet Margolf festett rólam?

— Én várhatok, — szólt az örnagy me-reven.

— Ezt jól teszi, mert sohasem fogja meglátni sem ön, sem más.

E pillanatban Steinitz gróf lépett a terembe, egy jószágos, előkelő öreg ur. Aggó-dóan tekintett Izoldára, aki egy karosszékben ült.

— Izolda, képzeld csak, — szólt gondterhesen, — te is fájlalni fogod, épen most hallom, hogy a fiatal Margolf agyonlőtte magát.

Winterfeld fölugrott:

— Ej, ej! — kiáltotta és Izoldára tekintett.

A grófné hófehéren, némán feküdt karosszékében.

— Hozatok neked egy pohár bort, szegény gyermekem, — szólt a gróf és kísietelt.

Izolda fölnyitotta szeméit és Winterfeld feje fölött a messzeségbe pillantott.

— Ha a hókirályné szeretni tudna, — suttogta a grófné, akkor a kis Kay-t szeretted volna! . . .

Aczél Géza fővilágosító jelentése után az oltai kut furására szükséges póthitel megadását, övegy Mezey Andrásné részére pedig, akinek négy kis gyermeke van tíz évre évi 120 korona kegydíj megszavazását javasolják.

Az ülés este hat órakor ért véget.

## A bankvita.

### A képviselőház ülése.

A bankvitát folytatta ma az ellenzék. Az ülés igen érdekes és nagyjelentőségű volt, mert a végén maga Justh Gyula beszélt.

Ennek: Návay Lajos.

A miniszterelnök átirata szerint a király szentesítette az indemnitásról szóló törvényt.

Báró Lévy Lajos beértesíti a pénzügyi bizottság, Jankovich Béla a közigazgatási bizottság jelentését a statisztikai hivatal működéséről.

Pál Alfréd megköveti a Házat január 18-án, az emlékeztetés viharos ülésén használt inparlamentáris kifejezésért.

#### A bankvita.

Jaczkó Pál (Justh-párti): Az ellenzék-től azt követelik, hogy kapcsolja ki a bankkérdésből a politikát, miután ez közgazdasági kérdés. Ezzel csak elnémitani akarják az ellenzékét, mert hiszen a közös bank Ausztriában is politikai kérdés, de politikai szempontból nyilatkoztak róla azok az előkelő bankigazgatók is, kiket erről megkérdeztek.

A közös bank szabadalmának meghosszabbítása ellen azért foglalt állást, mert az önálló bank álláspontján áll. Semmi akadály gyakorlati szempontból annak, hogy az önálló bank felállítsák, törvényes garanciánk pedig több is van erre. (Helyeslés a baloldalon.)

Az elméleti közgazdászoknak nem szabad elfelejteni, hogy a nemzetgazdaságtan nem matematika, itt nincs olyan teória, melyre az élet rá ne cáfolna. (Ugy van!) Abban a percben, mikor felállítjuk az önálló jegybankot, önállóságunknak vetellük meg gyakorlati alapját.

Gróf Batthyány Pál: Ugy van! Nagy igazságokat mond!

Jaczkó Pál: Hivatkozik Kerkápolyn, aki az önálló jegybankot az önállóság elengedhetetlen feltételének tartotta, nem mint hatvanhetes politikus, hanem mint közgazdász.

Hock János: Helyes! Antal Géza is megtanulhatná.

Jaczkó Pál: A közös bank Ausztriának kedvező politikája okozza, hogy nekünk nincs deviz-forgalmunk és van szükségünk önálló jegybankra.

Kun Béla: Ezért vagyunk az osztrák nagytőke gyámsága alatt.

Jaczkó Pál: A közös bank érdemei nem is olyan nagyok, mint ezt a baloldaltól hirdetik. A bankkimutatás is bizonyítja, hogy Magyarországon állandó a törkeszaporulat, vagyis passzivitás nincs jelen és nem vagyunk képtelenek önálló bank felállítására.

Hock János: Sajnos, elviszik a Dreadnoughtok.

Kun Béla: Oolcsó fogás ez!

Jaczkó Pál: Szükségünk van az önálló bankra, mint új adóalkonyra is, mert az eddigiek nem bírják az ország növekvő kiadásait. Az önálló bank új erőt, friss gazdasági vérkeringést virne az országba. (Zajos helyeslés a baloldalon.)

Egyébként tárgyalja a kormánypárttól a közös bank védelmében elhangzott beszédeket és igyekszik bizonyítani, hogy az azokban foglalt állítások nem lényeges érvek az önálló bank ellen.

Nem fogadja el a javaslatot, ellenben

határozati javaslatot terjeszt be. (Zajos helyeslés a baloldalon.)

Az elnök tíz percre felfüggeszti az ülést.

Szünet után Justh Gyula szólalt föl.

## Agoston Péter és Fényes Samu Debrecenben.

### Előadás a monizmusról.

A szekularizáció és a munka rabságának jeles írója, a nagyváradi professzor: Agoston Péter meg aztán a Kuruc Feja Dávid és a Csöppség szerzője s az Utörő jeles szerkesztője, a most pesti fiskális Fényes Samu úgy kerülnek egymás mellé ezeken a hasábokon, hogy nemsokára előadást fognak tartani a Szabad Iskolában, mely őket a maga körébe meghívta.

Örömmel adhatja hírtül a iskola vezetősége ezt a maga közönségének. Két ily kiváló férfi, a tollnak és a szónak egyaránt elsőrangú emberei fogják a Szabad Iskola programját előadásaikkal gazdagítani, azt a programot, amely a Társadalomtudományi Társaság kritikája szerint a lehető leggazdagabb különben is. Mert egy Szabad Iskola, mely évenként 60-65 teljesen ingyenes előadást s most már teljesen ingyenes hangversenyeket is tud adni közönségének s hozzá idegenből is megnyer előadókat, oly egyedül álló intézmény ebben az országban, amelyet a debreceni közönség táján nem is tud még megfelelően méltányolni.

A két nagyevű vendég közül az első, Agoston Péter február másodikán, csütörtökön fog tartani előadást arról a kérdéstről, hogy vajjon Darwin hatása-e a modern társadalmi gondolkodás?

Fényes Samu pedig február 18-án szombaton fogja megtartani előadását a monizmusról, melynek ma ő Magyarországon egyik kiváló hirdetője.

Mindkét előadás az Ipartestület disztermében (Simonffy-utca) este 6 órakor kezdődik és teljesen ingyenes.

## A negyedik vig-est.

A február hó 3-án, pénteken délután öt órakor, a Bika-szálloda disztermében tartandó s rendkívül nagy sikerűnek s igen érdekesnek ígérkező negyedik vig-estről, a „csütörtöki felolvasó-estéket“ rendező bizottság a következő műsort adta ki:

1. Vig nyitány. Előadja Veress Tóni és fia zenekara.
2. Dalok. Éneklő a négyéves Szamosi Böske.
3. Freismeecker, tréfás jelenet. Előadja Ujváry Lajos, a Kassai nemzeti színház komikus.
4. a) Csalogány dal. (Káldy Gyulától.)  
b) Magyar mütal egyveleg. Éneklő Várady Margit a Kassai nemzeti színház primadonnája.
5. Divatos kalapok s frizurák. Humoreszk. Irta Meléthei Barna Tibor. Felolvasa Békés Gyula
6. Babatánc. Lejtik Körössy Edus s Nagy Magduska.
7. a) Bök versek. b) Néger táncimitáció. Előadja Ujváry Lajos.
8. a) Miedela. Nagy ária a „Carmen“ operából.  
b) Bucusi levél.  
c) Olympia dala a „Hoffman mesé“ operából. Éneklő: Várady Margit.

4.

9. Hangversenyszám. Zongorán játsza: Grósz Ernő a Zene Konzervatórium tanára.

10. „Messze a nagyerdő.” A „cigány-szerelem” mulató jelenete. Előadja: Várady Margit.

11. a) Spiritiszta mutatóványok.  
b) Káprázatos jelenetek. Előadja Forelli tanár.

12. Induló. Játssa Veress Tóni s fia zenekara.

Ezen a jótékony célt szolgáló, minden ízében kedélyes, érdekes s művészi vig estre jegyek válthatók Antalffy József könyvkereskedésében. Páholyok ára 5 vagy 6 korona. Újítóhelyeké 2 korona, 1 korona vagy 60 fillér. Állóhely 40 fillér.

# 91,592 lakos.

## A debreceni népszámlálás eredménye.

A tegnapi napon elkészült az adóügyi osztály a népszámlálás eredményének összesítésével. S bár ez az eredmény nem váltotta valóra a reményeket, a nagyon is vérmes reményeket, amelyek Debrecen a száz ezer lakosságú városok közé sorolta, azzal mégis meglehetünk elégedve. A város lakosságának száma 91,592, vagyis a legutolsó tíz év alatt 27 százalékkal emelkedett. Tíz év alatt a szaporodás a tizenkilencezret meghaladta.

A népszámlálás eredményét mutatja különben nemcsak a lakosság számára, hanem a lakásokra vonatkozóan is.

Az első kerületben volt 1654 ház. 3626 lakás, 53 nem lakott lakrész, a jelen voltak száma 14136, a távollévőké 63, a második kerületben: 1154 ház, 2223 lakás, 275 nem lakott lakrész, 25 intézeti háztartás, 10845 jelenlévő és 322 távollévő, a III. kerületben 1214 ház, 2948 lakott lakrész, 199 nem lakott lakrész, 20 intézeti háztartás, 11840 jelenlévő, 112 távollévő, a IV. kerületben 721 ház, 2241 lakott lakrész, 54 nem lakott lakrész, 10018 jelenlévő, 1103 távollévő, az V. kerületben 1211 ház, 3234 lakott lakrész, 60 nem lakott lakrész, 2 intézeti háztartás, 12659 jelenlévő, 153 távollévő, a mezőségeken a a kerteket és telepeket ide nem értve 1650 ház, 2562 lakott lakrész, 332 nem lakott lakrész, 2 intézeti háztartás, 11571 jelenlévő, 111 távollévő, az erdőségen 959 ház, 1015 lakás, 67 nem lakott lakrész, 4762 jelenlévő és 124 távollévő ember.

Ezek szerint van Debrecenben 10038 ház, 21150 lakott lakrész, 1180 nem lakott lakrész, 56 intézeti háztartás, 90428 jelenlévő, 1164 távollévő, vagyis összesen 91592 ember.

Ez persze nem a véglegesen bizonyos

szám, mert azt csak a statisztikai hivatal fogja megállapítani.

A számlálás mellett fölvettek 85924 bejelentő lapot, amelyekből a bejelentő hivatal csinálja meg.

## Kereskedelmi ügyek.

### A kamara közgyűlése.

A Debreceni Kereskedelmi és Iparkamara február hó 9-én, csütörtökön délután 3 és fél órakor székháza tanácstermében (Piacutca 69. szám) rendes közgyűlést tart.

A közgyűlés napirendje a következő:

I. Elnöki előterjesztések. 1. A kamarai szakosztályok együttes ülésének (dec. 29.) megállapodásairól. 2. Változások a kamarai tagok sorában. (Sichermani Mór kültag elhalálozása, Tóth Kálmán beltág lemondása.) 3. A debreceni-nagyvárad vasut megnyitása. 4. A viteldíjlező készülékek hitelesítéséről. (Keresk. min. 84920.) 5. Az iparsó árának új megállapítása. (Keresk. min. 85698.) 6. A palma-kalap tanfolyam költségelszámolásának jóváhagyása. (F. M. 115,333.) 7. Az Osztrák-Magyar Bank új váltóbíráói. 8. A kamarai pénztár és illetékkezelés állása 1910. év IV. évnegyedében. 9. Az ipari kataszter 1910. évi főeredményei. 10. Jelentés a folyó ügyekről.

II. Tikkári jelentés az ügyforgalomról.

III. Miniszteri elintézkedések a kamara felterjesztéseire. 1. Kereskedők rakári alkalmazottainak baleset-biztosítása. (K. M. 90450.) 2. A szesz tartalmazó zárt palackok mennyiség tartalmának megjelölése. (Kereskedelmi min. 87135.)

IV. Államsegélyes ügyek. 1. Elintézett kérvények. 2. Újabb kérelmek.

V. A kamara 1910. évi számadásai. 1. Háztartási pénztár zárószámadása. 2. Nyugdíjalap zárószámadása.

VI. A kamarák vámpolitikai központjának szervezete.

VII. A váltójog reformja. 1. A váltójog nemzei közti egységesítés. 2. A váltó utótagos telepítésének kérdése.

VIII. Törvénytervezet a vámejárásról.  
IX. Kiállítási ügyek. 1. A turini nemzetközi kiállítás. 2. Az omski kiállítás. 3. Kiállítási szedések.

X. Törvényhatósági szabályrendeletek. 1. Debrecen város közeletvámja. 2. Hajdúvármegye bérkocsi szabályrendelete.

XI. Vasut, posta, telefon. 1. Cégény község rakodó állomása. 2. Évi jelentésünk vasuti panaszainak elintézése. 3. A debreceni póstai kézbesítés megjavítása. 4. A nyíregyházi póstai kézbesítés megjavítása.

XII. Társ kamarák megkeresése. 1. A hakkancs árak felemelése. (Budapesti kamara.) 2. Vasuti menetjegy-kedvezmény vidéki városok forgalmának emelésére. (Temesvári kamara.) 3. A fa kincstári szállítási feltételeinek megjavítása. (Aradi kamara.)

XIII. Iparjogi vélemények. 1. Fűzőkészítők megrendelés gyűjtése. 2. Tanonctartási visszaélések. 3. Korlátolt italmérési jog terjedelme. 4. Vándorraktári visszaélés. 5. Élesztő keverése keményítővel. 6. Csomagolt áruk mennyiség hiánya. 7. Ipartestületi jegyző munkásbiztosítással megterhelése. 8. Iparhatósági megbízottak jogköre. 9. Végeladási kérelmek.

10. Végeladási visszaélések. 11. Husfeldolgozó gépek telepengedélyezés alá tartoznak-e?

XIV. Kérvények kamarai segélyért. 1. Kézgyesítő egyesület Debrecenben. 2. Debreceni nyomdászok graphikai tanfolyama. 3. Debreceni pincér-tanonciskola. 4. Debreceni munkásgymnázium. 5. Szolnoki kereskedők továbbképző tanfolyama.

XV. Indítványok.

## Elő a bankstatuummal.

### Követeli az ellenzék.

A Justh-párt tegnap esti értekezletén kimondotta, hogy érinkezésbe lép a Ház elnökségével és követelni fogja, hogy a bankjavaslat részletes tárgyalása előtt tárgyalja le a Ház a bank alapszabályait.

E kérését az ellenzék arra alapítja, hogy a precedensok szerint a Ház mindig így járt el és ezáltal sincsen ok arra, hogy ettől a szokástól a Ház eltérjen.

Polónyi Géza ugyanis kikérte a régi adatokat és megállapította, hogy a képviselőház már két ízben külön és szakaszokon tárgyalta a bank alapszabályait.

És pedig 1877. november 9-én először és 1886. október 7-én másodsor. 1877-ben volt a közös bank szabadalmának első megújítása 1878: XXV. t.-cikk és az ekkor folyt tárgyalások során a Ház vita nélkül belement a részletes tárgyalás előtt a bank alapszabályainak szakaszonként való tárgyalásába.

A bankszabadalom második meghosszabbítása 1886-ban történt, 1887. évi XXVI. t.-cikk és a részletes tárgyalás megkezdése előtt szóba került az alapszabályok letárgyalásának a kérdése is és akkor Péchy Tamás, a Ház akkori elnöke, a következő kijelentést tette:

Beöthy Algernon jegyző (olvassa a törvényjavaslat címét, mely észrevétel nélkül elfogadtatott. Olvassa az 1. §-t).

Péchy Tamás elnök: Minthogy a szakaszban az Osztrák-Magyar Bank alapszabályaira történik hivatkozás, és így a törvényjavaslat 1. §-ának szövege meg nem állapítható mindaddig, míg az alapszabályok módosítandó szövege meg nem állapított, az hiszem legcélszerűbb lesz legelőször, az illetéket letárgyalni és csak azután a törvényjavaslatra áttérni. (Helyeslés.) E nélfogva először az alapszabály módosítások fogak tárgyalatni. (Helyeslés.)

A Ház valóban elsőnek az alapszabályokat tárgyalta le.

A bankszabadalom harmadik megújítása 1899-ben történt 1899: XXXVII. t.-c. Széll Kálmán miniszterelnöksége alatt. Az alkalmakkal paktum jött létre a pártok között az összes kiegyezési, illetve pénzügyi javaslatok felett egyetlen és együttes általános vita volt. Ekkor az alapszabályok részletes tárgyalása nem került szóba.

Női Chewreaux és Box gombos és füzös Czipők  
4 forintért kaphatók a

**Központi Cipő és kalap Nagyáruház-ban**  
„Központi” címre tessék figyelni! **Piac-u. 41.**

Most negyedszer áll a Ház a bankszabdalom megújítása előtt és az ellenzék a precedensekre való hivatkozással ezúttal is követeli az alapszabályok letárgyalását.

Polónyi Géza, aki az egész akciót vezeti tudósítónk előtt így nyilatkozott.

Az ellenzék nem akar obstrukciót csinálni. De magyarázza meg a többség, hogy miért akar eltérni az eddigi szokástól. Az ellenzéknek meg van az oka, hogy ragaszkodik hozzá, mert a szakaszonként való tárgyalásnál még lehet remény arra, hogy egyes hibák kijavíttassanak. Az ellenzéknek azonkívül pedig kötelessége bebizonyítani az ország előtt, hogy a többség nem tartotta meg a választóknak ezen ígéretét, mert elejtette a készfizetéseket, amit pedig a trónbeszéd is megígért. Az ellenzék erről az elégtételről nem mondhat le és igazának bebizonyítására a legszelebb alapokat keres.

## SZINHÁZ.

### Heti műsor.

Szerdán Szivem bohózat. Ujdonság. Csütörtökön délután Király házasságát vigjáték. Ifjúsági előadás. Este Tosca opera. Pénteken Szivem bohózat. Szombaton Constantin abbé színmű. Ujházi Ede fellépte. Vasárnap délután Karenin Anna dráma. Este Varázskeringő operett. Komlóssy Emma felléptével.

### Tosca

Puccini operája.

Ma mutatta be a debreceni színház igazgatósága Victorien Sardou operává átírt darabját. Sajnálattal kell megállapítani, hogy a bemutatót nem fogadta az a meleg, megérdemelt érdeklődés, amely minden tekintetben kijárt volna. Ugy a darabnak, mint az előadásnak. Puccininek nem ujdonsága ez a zenei mesterműve, de olyan hatalmas alkotása, amely a nagy figyelemre, az igazi érdeklődésre föltétlenül számíthatott volna. Azok, akik meghallgatták Tosca bemutatóját, elmondhatják, hogy élvezetes, szép művészi est keretében a legszebb, a legmelegebb, a legdrámaibb zene gyönyörűségeit élvezték.

És nemcsak Puccini mesterműve, de az előadás is megérdemelte volna, hogy zsufoolt ház nézze azt végig. Nemcsak a művészi előadók egyéni kiválóságai, de a darab előadásának egységes jósága és szépsége érdemelték ezt ki. A debreceni színháznak egyik legszebb operaestéje volt ez a mai est, amelynek sikeréért elsősorban a megnagyobbított zenekart s főként Mártonfalvy György karmestert illeti meg minden dicséret és érdem. A zenekar előismerésre méltóan hozta érvényre a zenei szépségeket s ez maga is biztosította volna az est sikerét.

De az a művészi ének és játék, amelyet ma Zilahyné Singhoffer Vilma, Horváth Kálmán produkált tökéletessé tették az est sikerét. Zilahyné Singhoffer Vilma teljes mértékben bemutatta azt a művészetet, amelyet tőle énekel, éppen operákban sajnos ritkán élvezhetünk. A második fölvonás jeleneteiben, de minden jelenésében a legtökéletesebb énektudással a legszebb énekművészettel közvetítette Puccini zenei művészetének szépségeit. Kitérő volt és gyönyörűen énekelte Horváth Kálmán Scarpia szerepét. Szépen énekelte Torma Zsiga is, akinek szép hangja jól érvényesült. Jók voltak Borbély Sándor, Kemény Lajos, Bárdos Irma s különösen jól megállta

helyét s az énekes szöveg részeket szépen énekelte s a kis szerepet kitűnően játszotta meg Perényi József.

A rendezés elsőrangú volt, amiért előismerés illeti Ferenczi Frigyes, aki fáradságos, nagy művészi munkát végzett. (0-0.)

\* **Szivem.** Ma este lesz a bemutatója Hemejin és Billhaud kacagató bohózatának: Szivemnek. A kitűnő ujdonság, mely Párisban két évig szakadatlanul uralta a műsort, egyike a legmulatságosabb bohózatoknak. A vidám kacagató jelenetek egymást váltják fel és a közönség egész estén nem jön ki a nevetésből. A Szivem főszerepeit: T. Csige Böske, Huzella I., Császár Kamilla, Thuri E., Kelemen, Deésy és Kardos játsszák. A darabot Thuri Elemér rendezte. — **Komlósi Emma.** Vasárnap kezdi meg több estére terjedő vendégjátékát Komlósi Emma, a régi Népszínház kiváló primadonnája, aki első felléptéül Varázskeringő operettet választotta, melyben a művésznő Berngruber Francit játsza. Második fellépte Lili operett címszerepe lesz. — **Az éjszaka.** Zilahy igazgató megszerezte Vidor Marcinak az ismert írónak legújabb drámai művét: Az éjszaka. Ez ujdonság február végén kerül bemutatásra.

### DEBRECZENI

## ZENEKONZERVATORIUM

orsz. magy. kir. zeneakadémiai  
— előkészítő tanfolyam. —

Piacz-u. 26.

**2-ik félévi beiratkozások,** újonnan jelentkező tanulók részére január 28-tól február 6-ig tartanak.

**Tanszakok: Zongora, hegedű, ének, gordonka,** viola, zenetörténet, elmélet, összhangzattan, karének, kamarazene, zenekar.

**Tandij:** Kezdőknek 8, haladóknak 10 korona havonként.

Beiratási díj egész tanévre 5 kor.  
Tandijfizetés a tanulás kezdetétől kötelező.

A tanítványok előhaladásukról minden hónapban **ÉRTESÍTŐT** kapnak. A végzett tanítványok **konzervatoriumi végbizonyítványt** vagy **művészi oklevelet** nyernek.

**Az ország egyik legnagyobb zeneiskolája.**

**Debreczen egyetlen okleveles zene-tanárokkal rendelkező zene-intézete.**

Hivatalos órák d. e. 11—1 ig,  
d. u. 5—6-ig.

Telefon 879.

## UJDONSÁGOK

— **Jóváhagyott nyugdíj.** A belügyminiszter ma értesítette a város polgármesterét, hogy a közgyűlés ama határozatát, amelylyel Végh Gyula volt főkapitányt 6600 koronával nyugdíjazta, jóváhagyta.

— **A szegényügyi bizottság ülése.** A város szegényügyi bizottsága K. Tóth Mihály dr. tanácsnok elnöklete alatt február hó 1-én szerdán délután négy órakor a városháza könyvtár szobájában ülést tart.

— **Kinevezés.** A vallás- és közoktatásügyi miniszter Madai Pált a debreceni állami főreáliskola helyettes tanárát rendes tanárrá nevezte ki.

— **A gazdakör közgyűlése.** A debreceni gazdakör február hó 19-én délelőtt 10 órakor tartja meg közgyűlését a városháza nagyteremben. E közgyűlésen ejtik meg a tisztújítást.

— **A rendőrfőkapitány előterjesztése a zsbárusokról.** Rostas István előterjesztést tett a tanácsnak, hogy a Bidos-utcaról telepítsék végül ki a zsbárus üzleket a Bocskay-térre, ahol szerdán és szombaton amugyis tartják a zsbárus vásárt. A főkapitány egyidejűleg előterjesztést tett, hogy a zsbárus iparra vonatkozó szabályrendeletet, amelyet 1885-ben hoztak és már teljesen elavult, változtassák meg és modern intézkedéseket vegyenek föl abba.

— **Szabad iskola.** Február 1-én, szerdán Torockay Oszvald rajztanár fog előadást tartani „Spanyol műemlékek” címen. Előadásának menetét itt adjuk: Barcelona ünnepe. Kikötője, műemlékei. Barcelonától Valenciáig, Valencia muzeuma, tőzsdéje és katedrálisa. Alicante. Mortia. Elthe. Taza. Granada az Alhambrával, a mór építészet emlékei. A cigányok tánca. Gonda. Algeirás. Gibraltár természeti szépségeinek művészi értéke. A teljesen ingyenes előadás vetített képek kíséretében lesz megtartva s este 6 órakor kezdődik az ipartestület dísztermében (Simonfy-utca 1. c. szám II. em.) Kívánatos, hogy az élvezetes előadáson minél nagyobb számmal jelenjen meg az érdeklődő közönség.

— **Báró és színész házassága.** Nagyváradról írják: A nagyvárad 7-ik Vilmos huszárezred egyik délceg, vidám kedvű, népszerű és gáláns mánástiszteje volt Podmaniczky Béla báró főhadnagy, aki éveken át szolgált a nagyvárad garnizonban. A fiatal báró az ősszel hosszabb ideig Bécsben tartózkodott és megismerkedett a nagy császárváros egyik ünnepe, szép művésznőjével, Krenn Katalinnal, aki a bécsi színházak egyik legelőkelőbbjének primadonnája, általánosan tisztelt, nagyra tartott művésznője volt. Az első ismeretségből csakhamar komoly rokonszeny, utóbb mély szerelem támadt. Podmaniczky Béla báró értesítette családját, hogy nőül veszi Krenn Katalint. A család — a magyar mánásvilág egyik legkiválóbb, történelmi nevű családjára, — miután belátta, hogy érett megfontolással és férfias elhatározással áll szemben, nem tett ellenvetést és a házasság csakhamar befejezett tény lett. Podmaniczky Béla báró november hó 15-én megjelent Rimler Károly polgármesternél és felmentést kért a hivatalos, háromszori kihirdetés alól. Rimler Károly polgármester készséggel adta meg a dispencziót és a házasságkötés néhány nap múlva Budapesten végbement. Podmaniczky Béla báró hitvesével együtt még december hó folyamán leköltözött Nagyváradra. A fiatal pár teljes visszavonultságban él. A Schlauch-tér egyik szépfekvésű helyén, a Sztarill-ház első emeleti lakosztályát vették ki. Azóta ott laknak. Kevésel utóbb a délceg huszárfőhadnagy megvált a katonai pályától. Kilépett a hadseregéből: polgári karriert akar csinálni. Amíg a szükséges előképzettséget megszerzi, állandóan Nagyváradon marad családjával együtt. Mert egy gyönyörű, mosolygó arcú kis baba is van velük, a fiatal asszony, Podmaniczky Béláné nővérenek leánya.

— **Megszűnt állatbetegség.** Az állatorvos ma bejelentette a város tanácsának, hogy a VIII. állategészségügyi körzetben, ahol a vágóhid is van, a száj- és körömfájás megszűnt.

— **Nagy talpfa-szállításra** hirdetett pályázatot a kassa oederbergi vasút. Feltételek a debreceni kereskedelmi és iparkamaránál betekinthetők.

— **Táncvigalom.** Február hó 23-án, csütörtökön este rendezi a bérkocsi ipartársulat fényes táncvigalmát a Bika dísztermében. A rendkívül nagyszabású, fényes és minden tekintetben sikeresnek ígérkező táncestély sikerén nagyszámu rendezőség buzgólkodik. A mulatság védelnöke Rostas István főkapitány, diszelnöke Révi Nándor dr.

— **Gósi Miklósnak** mai számunkban megjelent hirdetésére felhívjuk olvasóink figyelmét.

— **Eladó kórházi tárgyak.** A cs. és kir. közös katonai kórház áthelyezésével különféle szekrények, fürdőkádak, kézi kocsik stb. kerülnek eladás alá a vasut mellett fekvő volt katonai kórháznál. Az eladás árverés útján történik. Az árverés ideje február 6-án délután 2 óra.

**Hunnia** képei szépek!  
**Hunnia** képei olcsók!  
**Hunnia** képei tartósak!  
**Hunnia** levelezőlapjai szenzációszak olcsóságban és kivitelben.  
**Hunnia** műterem a PIAC- és CSAPÓ-UTCA SARKÁN az utcai oldalon van.  
**Hunnia** modern berendezésű és énykészi műterem.

## Milliók sóhaja a milliókról.

Garasoskodó, küzködő polgáremlerek, akik a milliókra csak messziről nézhetnek föl, amikor például azok a pénzintézeti mérlegekről mosolyognak le ránk, — lehet nekünk arról fogalmunk, hogy mennyi az a hatvan millió, hogy mit lehetne csinálni hatvan millióból?

Bsak némi fogalmunk, sejtelmünk lehet felőle.

Hatvan millióból háromezer új népiskolát lehetne építeni. Háromezer iskolával évente háromezrézerrel lehetne csökkenteni az analfabéták számát, háromezrézerrel több értelmes embert lehetne nevelni az országnak.

Hatvan millióból harminc-negyven gyógyító házat lehetne építeni a tüdőbajosok megmentésére. Harminc gyógyítóház évente legalább négy-ötezer embert adna vissza az életnek, az egészségnek, a munkának.

Hatvan millióból meglehetne oldani a munkások aggkori ellátását, rokkantbiztosítást. Ennyivel alapították meg a német Altersversorgungot, a Bismarck által kezdtet szociális reformot. Kiszámítani hirtelen nehéz, de elképzelni könnyebb: hány meg hány koldussal, züllöttel, a társadalom mennyi nyugéval lenne kevesebb ez által!

Hatvan milliónak kamatával meglehetne adni a felét azoknak a meddő vágyaknak, sóhajoknak, végét lehetne szakítani az elkésereedett panaszoknak és zúgolódásoknak, a melyet a tanárok, taniók, állami tisztviselők, megyei tisztviselők s egyéb foglalkozásu emberek tömegéből fizetésemelésért hangzanak. Mennyivel több megelégedett, jókedvűen dolgozó, ambícióját visszanyert, pályájával megbékült emberrel lenne több ebben az elkésereedett országban!

Hány, a világ rendjére ható, új kereseteket nyitó találmánynak lehetne alapja a hatvan millió. Mert a korszakos találmányok se születnek pusztán ötletből. A feltaláló dicsősége még nem ösztönzi eléggé a nagy elméket, hogy éjüket, napjukat, éveiket, az egész életüket olyan töprengésnek szenteljék, a melyből a technika új csodái vajulnak ki. De — hatvan millió!

Egy dandár csendőr, a közigazgatás-emberek okos elővigyázata, a jó hazafiak minden rábeszélő ereje nem tudna annyi embert visszatartani a kivándorlástól, mint ez az öszszegecske. Ha a telepítésre, nincsenl emberrek földhöz kötésére használnak föl: három-négyezer család maradna itthon azok közül, akiket a népszaporodásból Amerikába lop.

Hatvan millióval egyszerre ellehetne

vágni a drágaságnak mindannyiunk nyaka köré fonódó hurokját. Gazdák a megmondható, kicsoda állattenyésztést, micsoda új termelést lehetne ebből csinálni; hány olcsó lakást alapozna meg az állami segítség, amely a hatvan milliónak ily célokra való szétosztásával a legszegényebb néposztálynak nyujtanának.

A pénz: a boldogság, a jólét, a megelégedettség, a béke. Hatvan millió bizonyára joggal nevezhető pénznek, annyinak, amelyből sok boldogságot és sok békét lehet teremteni.

És ezt a hatvan milliót oda kell adni egy, egyetlenegy Dreadnought építésére, amiből nem is egyet fog az osztrák-magyar monarchia építtetni. Mindegy: akár föllázadnak ez ellen, akár az ellenzéki beszédek agitáló anyagául használják, akár megnyugszanak benne, vagy csak a jámbor polgári szív egyszerű ábrándjait fuvalják körülötte, ez így van, ennek így kell lenni, — ezen nem lehet változtatni!

## Fegyvert fogott az apjára.

### Vérontás a vagyon miatt.

Nagyváradról jelentik a következő esetet: Hatelmas pisztolydurranás zavarta fel szombat este Okány község békés csendjét. Egy pisztolydurranás talán véget vetett egy aggastyán életének.

Régi haragban él már egymással P. Szabó Sándor, Okány község gazdag 79 éves malomtulajdonosa, meg a fia, P. Szabó János 34 éves iskolázott ember, aki végzett lakatos. A harag oka a pénz volt. Az öreg P. Szabó Sándor a község egyik legvagyonosabb embere volt, de fiának semmit sem akart adni a vagyonból, pedig a fia is családos ember volt s utóbbi időben igen gyengén keresett.

Az apa meg a fiu között igen feszült volt a viszony, a fiu néha-néha meglátogatta az apját, de akkor is mindig a vagyonról beszélgettek és mindig haragban váltak el egymástól.

Szombat este fél 6 órakor P. Szabó János elment az apja látogatására. Nem volt senki a házban, csak a legelső szobában fektült az ágyban az öreg P. Szabó Sándor, aki az utóbbi időben nagyon sonat betegeskedett.

Egy ideig közömbös dolgokról beszélgettek egymással a fiu meg az apa, de csakhamar újra a vagyonra került a sor.

— Itt volna már az idő, hogy nekem is adj valamit a vagyonodból — szölt P. Szabó János az apjának.

— Én nem adok semmit, fiam, öreg vagyok, meg beteges is, nekem is kell a pénz, hogy valamiből éljek.

Ennyit mondott az öreg P. Szabó Sándor s felemelkedett az ágyból.

Abban a percben, mikor az öreg Szabó Sándor lába a földet érte, rárohant a fia, le nyomta a székre, előkapta a pisztolyát és az apjára lött.

Az öreg ember, akinek balszemébe hatolt a golyó, hangos jajkiáltással vágódott végig a földön. Mire a kiáltásra a házbeli befutottak, az öreg P. Szabó Sándor már eszméletlenül fektült az ágy előtt.

A csendőrök rögtön letartóztatták az apagyilkos fiut, aki azzal védekezett, hogy önvédelemből lött rá az atyjára.

Mikor ugyanis az apja felemelkedett az ágyból, megijedt P. Szabó János, hogy az apja nekítamad s ezért, nehogy neki valami bántódása essék, lött rá az apjára. A kissé valószínűtlen hangzó vallomás után csendőrség P. Szabó Jánost a nagyváradi ügyészség fogházába szállította. A 79 éves P. Szabó Sándor halálán fekszik.

## TÁVIRATOK.

### Nagy vasuti szerencsétlenség.

**Isaszeg,** január 31. Rémes vasuti szerencsétlenség történt Isaszegen. Négy összeroncsolt hullá vére festette pirosra a pályatestet. Az isaszegi állomáson hat pályamunkás egy induló tehervonat elől tért ki a sinekről, amiddőn a 409-es számú gyorsított személyvonat, amely Hatvan felől érkezett, teljes sebességgel robogott be. A munkásoknak már nem volt idejük menekülni s az érkező vonat négy munkást halálra gázolt.

### Kegyelem Tarnowskáéknak.

**Róma,** január 31. Az olasz királyság jubileuma alkalmából a király általános amnesztiát fog adni. A megkegyelmezettek közt lesz Tarnowska grófné, Priljukow és Murri Tullio is.

### Tettlegesség a börzén.

**Budapest,** január 31. A gabonatözsde ma délelőtt viharos jelenet játszódott le. Egy hajózási vállalat volt tulajdonosa összeszólalozott egy gabonakereskedővel. A szót ütés követte; a hajózási vállalat volt tulajdonosa aculította a gabonakereskedőt. Végül a tözsdelátogatóknak kellett szélvázatani a verkedőket.

## KÖZGAZDASÁG.

### Budapesti gabonatözsde.

(Déli zárlat.)

Budapest, január 31.

5—10 fillérrel nagyobb áron elkelt (50 kg.-ként) 10.000 métermázsza buza. Rozs, zab ártartó, tengeri néhány fillérrel drágább.

A határidőüzletben a hideg időjárás folytán szilárd volt az irányzat. A gabonaneműk árai a kullusz fedezési folytán 5—10 fillérrel javult. A forgalom élénk volt.

Az árak 50 kilogramonként

buza apr. . . . .	11.40—11.42.
buza máj. . . . .	11.23—11.28.
buza okt. . . . .	10.90—10.93.
rozs apr. . . . .	8.14—8.14.
rozs okt. . . . .	—
zab apr. . . . .	8.71—8.68.
tengeri máj. 1911.	5.75—5.76.

**Értéktözsde.** Osztrák hitel 679— Magyar hitel 870.25. Négy százalékos Magyar koronajáradék 91.95.

**Új alapítások a vidéken.** Hajduböszörményben tegnap tartotta alakuló közgyűlését a Kereskedelmi Részvénytársaság, mely 250 darab 200 korona névértékű részvényt, 500.000 korona alaptőkével alakult. Az új társaság programja felöleli a banküzleten kívül az ipari és kereskedelmi cikkekre való előlegezési üzletet is. Ezzel azt hiszik, hogy a hajdani virágzó, de a sertésvész által nagyon megcsappant sertésenyésztést újból felvirágoztathatják. — Gyuláról jelentik: A Békésmegyei Általános Takarékpénztár kezdeményezésére sertéshizlalo részvénytársaság van alakulóban. Az alaptőkét 1500 darab 200 koronás részvény kibocsátásával 300.000 koronában állapították meg. A részvényeket jegyzés útján akarják értékesíteni.

**Vásár.** A kereskedelemügyi miniszter megengedte, hogy a Maramaros megye területéhez tartozó Maramrossziget rendezett tanácsu városban a szeptember 1. és 2-ikára eső országos vásár ez évben kivételesen szeptember 4. és 5-ikén, a november 5. és 6-ikára eső országos vásár pedig november 6. és 7-ikén tartassék meg.

Felelős szerkesztő: PÖSCH DEZSŐ

Alapított 1901-ben.

Alapított 1901-ben.

# HOROVITZ ZSIGMOND

**Könyvnyomdája, Papirkereskedése**  
**fényképezési szaküzlete**

**DEBRECZEN, Piacz-utcza 12. (Stenczinger-ház.)**

Telefon  
330.

## Elvállal és készít:

napi és hetilapokat, tankönyveket, tudományos és szépirodalmi folyóiratokat, röpcédulákat és falragaszokat; üzleti könyveket, számlákat, cégnyomású levélpapír- és borítékokat, körleveleket, táblázatosat, eljegyzési kártyákat, lakodalmi és bál meghívókat, naptárakat, egyesületi és ügyvédi nyomtatványokat, táncrendeket, névjegyeket, vignettákat stb. stb. nyomtatványokat izléses kivitelben, pontos időre és **a legjutányosabb árszámítás mellett.**

## DEBRECZEN ÉS ESTI HIRLAP

politikai napilapok kiadóhivatala.

Hirdetések a legjutányosabb árszámítás mellett  
 Telefon 330. vétetnek fel. Telefon 330.

## Raktáron tart:

Hazai gyártmányu irodai papirokat, iskolai füzeteket, körzőket, vonalzókat, rajztömböket, rajzpapirokat; fekete-, anthracen-, másoló- és színes tintákat, fekete és különféle színű írónokat; töltőtollakat; tollszárakat, tollhegyeket, closettpapirokat, papirlemezeket, iskolai táskákat, festőmintákat, emlékkönyveket, képes- és mesekönyveket, fénykép- és levelezőlap-albumokat, gomb- és tubus festékeket; helybeli látképes- és genre **Levelező-lapokat.**

Legújabb divatu

## Levélpapírok

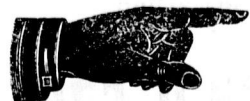
10/10, 15/15, 25/25, 50/50-es csomagolásban és dobozokban **bámulatos olcsó árakban.**

**Üzleti könyvek, számla-tartók, másoló-könyvek**

**Elsiemert legolcsóbb beszerzési forrás!**

## Fényképező gépek,

**fényérzékeny papirokat és lemezek, előhívók, aranyfürdők**  
 és egyéb fényképezési szerek és cikkek.



**Amateur-kartonok**



nagy választékban.



## Apró hirdetések.

**Téli kötött keztyűk** a legfinomabb kivitelben, előre haladt idény miatt, mélyen leszállított ártan szereshető be Nagy Andrásnál kistemplom mellett.

38 KRAJCARERT fejel férfi vagy női harisnyat BENYÁTS EMIL villanyerőre berendezett harisnygyára. Debrecen, Tiszapalota.

BLOUSOK, alszoknyák, kötények, gyermek, ruhák, haraszt és plüsch kabátok, fejkötők, sapkák leszállított ártakon beszerezhetők Márton Gyula rövidáru üzletében. Piac-u. 9. Uj harisnyák kötése és fejelések elfogadtatnak. (2)

Csizmadiamesterek csizmaszárba való papírost kiló és mázsánként olcsón beszerezhetik Horovitz Zsigmond papírüzletében Piac-utca 12.

Postakosár fajalma franko 2:50 korona. Elek Kálmán, Sajtószentpéter.

Feltalálók, bármely eszmét olcsón kidolgozom szabadalmaztatásra. Ems. Petrozsény, Deák-bánya.

Házilag főzött különleges baracklekvárnak kilóját 2:40, mézédés szilvalekvárnak 1:—, papírhéju dió postakosaranként 4 koronáért szállít Gyümölcskivitel Csongrádról.

Rayonképviselők ügynökök és reprezentabilis viszontelárusítók, kiknek nagy ösmeretségük van jobb izr. körökben, egy szabadalmazott kegyeleti ujdonság értékesítéséhez kerestetnek. Csakis jó megjelenésű kauczióképes acquisiteurök lesznek figyelembe véve. Havonta 1000—1200 korona jövedelem. Molnár M. Lajos szerkesztő Budapest, Rottenbiller-u. 10 Prospektusok ingyen.



Többszörös kitüntetésben részesült szenzációs háziszser

A DR. BOROVSZKY-FÉLE

# BOROLIN

mely városunk piacán is megjelent. Ez a háziszser hatásában és erőalkotásában **felülmulhatatlan gümőkóros izom- és idegfájdalmak, fej- és fogfájás,** továbbá minden meghűlés okozta bajok, mint **rheuma, köszvény, csusz, ischiás, izületi lob és zsábjában szenvedők, végül égési sebek** fájdalmainak megszüntetésére. **Kiváló fertőtlenítő- és testóvó háziszser.**

**Kapható** városunkban a következő czégeknél: STEINER MANÓ gyógyszerésznél, NAGY ANDRÁS, KÖZPONTI DROGUERIÁBAN, DEUTSCH LAJOS MÁYER JENŐ és BÉLA, MIHALOVITS JENŐ, STERN JÓZSEF és FIA kereskedő uraknál. Érmihályfalván: MÁTRAI ÁKOS gyógyszertárban.

1-20, 2-— és 2-50 keronás üvegekben.

Készítik: **Dr. Borovszky R. orvos és Borovszky K. Budapest, II. kerület Fő-utca 77/c. szám.**



Képviselő és raktár:

Laczka László urnál Debreczen.



TELEFON 691.

TELEFON 691.

Kiváló ujdonságok

## Báli és Estélyi cipőkben

már megérkeztek.

Chic bali cipő K 3-—-tól. Kiválóan elegáns csattos cipő 4-80-tól.

Legnagyobb választék mindennemű cipőárúkbán olcsó és a cipőtalpába vésett szabott gyári árban.

Főraktár: **Debreczen Piac-u. 48., Szent-Anna-u. sarkán.**

120 saját elárusító telepek a monarchia nagyobb városaiban.